

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Teknologiprogram for jord- og grundvands- forurening 2023

Orientering fra
Miljøstyrelsen nr. 67

Oktober 2023

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion:

Jesper S. Jensen

Maiken Lundstad Nielsen

Sanne Ravnholt Poulsen

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

1	Baggrund	4
1.1	Målsætning	4
2	Status for ordningen	6
2.1	Indledning	6
2.2	Formidling	6
2.3	Tilskudsprojekter	6
2.4	Miljøstyrelsens projekter	6
3	Indsatsområder	7
3.1	Nuværende indsatsområder	7
4	Hvilke projekter igangsættes?	8
5	Projektforslag for 2023	9
5.1	Ansøgning	9
5.2	Feltprojekter	9
5.3	Udredningsprojekter	10
5.4	Statsstøtte	11
5.5	Formidling af gennemførte projekter	12
6	Organisation	13
6.1	Faglig sekretær	13
6.2	Styregruppe for feltprojekterne	13
Bilag 1.	Budget skema	14
Bilag 1.1	Paradigme for budget 1	14
Bilag 1.2	Paradigme for budget 2: Løbende budgetændringer	16

1 Baggrund

Det overordnede formål med Teknologiprogrammet er, at skabe grundlag for at foretage mere effektive (miljømæssige og økonomiske) oprydninger af forurenede lokaliteter herunder, at afprøve samt implementere nye og nyere oprydning- og afværgeteknologier af såvel højteknologisk som lavteknologisk karakter.

Der afsættes hvert år midler på Finansloven til teknologiudviklingspuljen.

I nærværende program beskrives emner for feltprojekter og udredningsprojekter, der planlægges udført i år.

Programmet anviser en række områder, som udviklingen især bør rettes mod i år. Dette skal sikre, at midlerne ikke blot anvendes ad hoc på enkelte projekter, men målrettes mod bestemte områder eller problemer.

Ansøgningsfristen er i år den 15. november 2023.

Projektansøgninger indleveres til Miljøstyrelsen, Cirkulær Økonomi og Affald, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C via e-mail: mst@mst.dk.

1.1 Målsætning

Det er målsætningen, at ca. 75 % af bevillingen benyttes til afprøvning af forskellige teknologier, og at de resterende ca. 25 % af bevillingen benyttes til udredningsprojekter, der kan være med til at fremme oprydningssindsatsen eller kan danne et bedre grundlag for forståelsen af forureningsspredning og risikovurdering.

Ved afprøvning af forskellige feltprojekter er målsætningen følgende:

Overordnede perspektiver (rammer)

- At de fagligt mest lovende teknologier afprøves, vurderes og beskrives.
- At der afprøves teknologier over for de stoffer, der udgør de største miljømæssige og sundhedsmæssige problemer.
- At der afprøves teknologier inden for de områder, hvor der anvendes store økonomiske midler til oprydning.
- At projekterne er anvendelsesorienterede.

Kvalitet – udbytte (retningslinjer)

- At afprøvingerne sker målrettet og på et højt fagligt niveau.
- At der ved afprøvning af teknologierne udtrages generel viden om teknologiernes fordele og begrænsninger.
- At der udarbejdes tekniske rapporter for de afprøvede teknologier.
- At projektrapporter løbende offentliggøres på mst.dk.
- At resultaterne præsenteres på faglige møder.
- At regionerne årligt får mulighed for at komme med forslag til lokaliteter, hvor teknologier kan afprøves.
- At regionerne løbende får mulighed for at komme med forslag til teknologier, der skal afprøves.
- At regionerne får mulighed for fagligt at blive inddraget i projekterne.
- At kataloget over gennemførte projekter løbende justeres.
- At der sikres en koordinering med andre ordninger og programmer.

For udredningsprojekterne er målsætningen følgende:

- At identificere afværgeteknologier, der skal afprøves.
- At identificere mulige undersøgelses- og afværgeteknologier overfor forskellige forureningstyper.
- At forbedre grundlaget for risikovurdering fra jord- og grundvandsforurening.
- At forbedre viden om risikoen for forskellige forureningskomponenter.

2 Status for ordningen

2.1 Indledning

Bevillingen til Teknologiudviklingspuljen var i 2022 på 6 mio. kr. Der blev igangsat projekter svarende til ca. 5 mio. kr. i 2022

Samlet set har Teknologiudviklingsprogrammet, siden det blev sat i gang, primært fokuseret på afværgeteknologier over for klorerede opløsningsmidler, olie-/benzinforureninger og blandingsforureninger. Der har dog også været projekter om andre stoffer, eksempelvis pesticider som punktkildeforurening samt om undersøgelser og risikovurderinger.

2.2 Formidling

Der sker løbende præsentation/videreformidling af Teknologiudviklingsprogrammet ved udarbejdelse af publikationer, der bliver offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside:

<https://www.mst.dk>

Projekterne bliver ligeledes præsenteret ved faglige møder, blandt andet møder arrangeret af ATV's komité for jord og grundvandsforurening. Miljøstyrelsen opfordrer endvidere projektansøgerne til at præsentere projektresultater i mere brede faglige fora, fx via artikler i Teknik & Miljø.

2.3 Tilskudsprojekter

Miljøstyrelsen har sidste år modtaget 19 ansøgninger om tilskud til projekter. Der er bevilget tilskud til 11 projekter til i alt ca. 5 mio. kr.

2.4 Miljøstyrelsens projekter

Miljøstyrelsen har igangsat 1 projekter via Teknologiudviklingspuljen i 2022 for ca. 60.000 kr.

3 Indsatsområder

3.1 Nuværende indsatsområder

Indsatsen prioriteres i forhold til forskellige forureningstyper således:

1. PFAS
2. klorerede opløsningsmidler
3. pesticider
4. blandingsforureninger herunder lossepladser
5. olie-/benzinformureninger, herunder MTBE-forureninger
6. tjære-/PAH- forurenede jord, herunder NSO
7. tungmetalforurenede jord
8. lossepladser med udsivning af lossepladsgas

Generelt vil der blive lagt vægt på initiativer, der kan fremme prioriterede indsatser, og det tilskyndes, at indsatsen inddrager ny viden på området. Det gælder eksempelvis indsatsen i forhold til grundvand samt indsatsen i forhold til overfladevand og natur. Miljøstyrelsen ser også et potentiale i ny viden inden for klimasikring og bæredygtighedsvurderinger i forhold til undersøgelser og afværgeteknologier, samt nye problematiske stoffer.

Beregningsgrundlaget for forureningens omfang, herunder baggrunden for estimeringen af stoffernes udbredelse og transport, er ligeledes et prioriteret indsatsområde.

Desuden vil et væsentligt indsatsområde være, at få minimeret driftsudgifterne for de forskellige afværgeforanstaltninger.

Udover at der i år er særlig fokus på PFAS, kan det overvejes at nye problemstoffer, også indtages som f.eks. farmaceutiske stoffer, plastkomponenter og flammehæmmere som indsatsområder.

4 Hvilke projekter igangsættes?

Både offentlige og private kan søge om tilskud til at få dokumenteret eller afprøvet specifikke afværgeteknologier og til udredningsprojekter. Miljøstyrelsen har også mulighed for at igangsætter egne projekter.

På baggrund af en teknisk faglig gennemgang af de indkomne forslag fra både offentlige og private udvælges en række projekter med henblik på en nærmere gennemgang.

Den, som modtager et tilskud, har bygherrefunktionen for det samlede projekt.

For hver sag indgås der en specifik aftale mellem tilskudsmodtageren og Miljøstyrelsen om udgiftsfordelingen. Udgangspunktet er:

- At Teknologipuljen betaler de merudgifter, der er forbundet med, at der er knyttet et teknologiprojekt til afværgeprojektet. Det vil sige alle yderligere undersøgelser, tolkninger m.v.
- At bygherren kan vælge at tilbyde at medfinansiere nogle af merudgifterne. Dette kan eksempelvis være relevant, hvis de samlede merudgifter er større, end hvad der normalt vil kunne finansieres af Teknologipuljens relativt begrænsede midler.
- At der i de situationer, hvor der er større usikkerhed om metodernes anvendelighed og dermed risiko for, at der efterfølgende skal suppleres med traditionelle afværgeforanstaltninger, kan gives større tilskud på baggrund af en konkret vurdering. Teknologipuljen vil ikke blive brugt til eventuelle efterfølgende supplerende traditionelle afværgeforanstaltninger.

Ved udvælgelsen af projekterne tages der udgangspunkt i følgende:

- At felt- og udredningsprojekterne undersøger relevant ny eller nyere viden. Særligt i forhold til feltprojekter om teknologiudvikling til oprensning af PFAS i jord, grundvand, overfladevand eller slam vurderes både teknologien men især også medie. Metoder til oprensning af jord vil blive prioriteret højest, da metoder inden for jordrensning er begrænsede.
- Niveau af dokumentation, dette er også særligt i feltprojekter omhandlende oprensningsmetoder. Her vurderes det, hvorvidt der er mulighed for, med den anvendte metode, at rense div. medier, så de overholder grænseværdierne, samt om metoden er effektiv overfor flere PFAS-forbindelser.
- At der i feltprojekter benyttes lokaliteter, som i forvejen er undersøgt (såsom forsvarsarealer), hvilket er med til at sikre, at der kan uddrages generelle erfaringer fra projekterne.
- At de er repræsentative for de danske geologiske forhold.
- Graden af egenfinansiering. Dette er ikke et krav, men en høj grad af egenfinansiering vil være en positiv parameter.
- Mængden af samarbejdspartnere. Dette er ikke et krav, men det vil være et positiv parameter, at der er flere organisationer bag ansøgningen.

Disse kriterier er med til at sikre, at der kan uddrages generelle erfaringer fra projekterne.

Når lokalitet og projekt er udvalgt, udarbejder bygherren (som oftest bygherrens rådgiver) og den eventuelle faglige sekretær i samarbejde en projektbeskrivelse for teknologiprojektet.

Denne beskrivelse ligger til grund for aftalen om tilskud.

5 Projektforslag for 2023

Nærværende afsnit indeholder en beskrivelse af en række delområder, inden for hvilke Miljøstyrelsen vil prioritere projekter i år. På grund af bevillingens størrelse vil der ikke nødvendigvis kunne igangsættes projekter inden for alle delområder. Projektansøgninger om emner uden for de nævnte delområder kan også komme i betragtning, hvis Miljøstyrelsen vurderer, at emnet har tilstrækkelig relevans i forhold til Teknologiuudviklingsprogrammets formål og øvrige igangværende og planlagte projekter.

Projektansøgninger indleveres til Miljøstyrelsen, Cirkulær Økonomi og Affald, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C via e-mail: mst@mst.dk. **Ansøgningsfristen er den 15. november 2023.**

5.1 Ansøgning

Ansøgning skal indeholde følgende:

- en kort projektbeskrivelse, hvor formål for projektet indgår
- hvem der ansøger (projektejer) og evt. samarbejdsparter/arbejdsgruppe
- en kort beskrivelse af metoder og test som projektet ønsker at anvende
- evt. lokaliteter der påtænkes at benytte
- et foreløbigt budget oversigt
- en tidsplan

Miljøstyrelsen vil herefter vurdere de indkomne forslag og foretage udvælgelsen. De fleste forslag vil typisk kræve yderligere afklaring, og derfor forventes udvælgelsesprocessen først at være afsluttet i slutningen af 4. halvår 2023. Ansøgere vil, efter udvælgelsesprocessen er gennemført, få besked om deres projekt er prioriteret.

5.2 Feltprojekter

Formålet med feltprojekterne er typisk at afprøve og dokumentere teknikkerne og specielt at vurdere, om de opstillede forudsætninger for anvendelse af den enkelte teknik bliver opfyldt. Resultaterne af feltprojekterne kan munde ud i generelle anbefalinger om brugen af metoderne under danske forhold.

Antallet af projekter, der kan igangsættes, afhænger af omfanget af de enkelte projekter og dermed udgifterne til disse. Ved afprøvning af teknikker foretrækkes allerede kortlagte lokaliteter med kendt forurening. Ansøgningen må gerne udformes som et idéforslag, der efterfølgende kan detaljeres i nødvendigt omfang, ifald forslaget bliver prioriteret til gennemførelse. Alternativt kan ansøgningen udformes som et detaljeret projektforslag.

Undersøgelser

Undersøgelser kan afdække:

For de prioriterede stoffer, jf. afsnit 3.2:

- Viden om stoftransport i mættet og umættet zone
- Viden om stofnedbrydning i grundvandssystemet, og hvordan den påvirkes af forskellige hydrogeologiske, geologiske eller geokemiske forhold.

Derudover kan projekter omhandle, hvorvidt der eksisterer forureningsrisiko fra ikke før undersøgte stoffer eller

brancher. Herunder kan det undersøges, hvilke koncentrationsniveauer der er at finde i jord og grundvand, og hvilke

miljø- og sundhedsmæssige risici stofferne udgør.

Afværgetekniker

Det vurderes, at der fortsat kan være behov for:

- Udvikling og afprøvning af metoder til oprensning i umættet og mættet zone.
- Udvikling og afprøvning af afværgeteknikker, der kan være relevante over for jord- og grundvandsforureninger med de nye stoffer.
- Udvikling af omkostningseffektive metoder til indeklimasikring af boliger på forurenede grunde, herunder udvikling af passive (ikke driftskrævende) metoder til håndtering af indeklima, typisk ved restforurening under huse.

5.3 Udredningsprojekter

Miljøstyrelsen overvejer at igangsætte udredningsprojekter inden for nedenstående delområder. Det er muligt i ansøgningsrunden, at tilkendegive interesse for udførelse af de pågældende projekter. Derudover er det også muligt at ansøge om midler til egne udredningsprojekter.

Delområder:

Grundvand og risikovurdering

Der er fortsat behov for at udvikle og undersøge nye opsporingsmetoder, undersøgelsesmetoder og afværgeteknikker. Der er også behov for erfaringsopsamling om nedbrydning af fx pesticider og klorerede opløsningsmidler.

Undersøgelse og risikovurdering

Risikovurdering er et vigtigt redskab til at bestemme, hvornår en forurening skal ryddes op og til hvilket niveau. Risikovurdering kan desuden bruges til at prioritere imellem forureninger. Det er vigtigt med en videreudvikling af risikovurdering, både på screeningsniveau og mere detaljeret i forhold til den enkelte lokalitet.

Kvalitetskriterier

I forhold til risikovurdering vil der fortsat være behov for at opstille nye kvalitetskriterier - evt. kvalitetskriterier i forhold til pesticider og andre relevante stoffer i forbindelse med jord og grundvandsforureninger.

Andet

Der er fortsat behov for digitale løsninger på jordforureningsområdet, der kan effektivisere sagsgange f.eks. i forbindelse med jordhåndtering. Der kan ligeledes være behov for bistand til udarbejdelse af vejledninger, gennemførelse af kurser m.m.

Strategiske udredningsprojekter

- Erfaringsopsamling og metodeudvikling vedr. metoder til prøvetagning, undersøgelse, risikovurdering og oprensning af forurenede jord.
- Indsamling af viden om andre landes strategier på jordforureningsområdet, herunder implementering af EU-direktiver.

5.4 Statsstøtte

Teknologipuljen uddeles i forhold til EU-reglerne for *de minimis*-støtte, jf. Kommissionens forordning nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af traktatens artikel 107 og 108 på de *de minimis*-støtte. Dette indebærer, at en virksomhed over en periode på 3 regnskabsår kan modtage op til 200.000 EUR (ca. 1.500.000 mio. kr.) som *de minimis*-støtte, uden at dette skal anmeldes til Kommissionen efter EU-statsstøttereglerne. Hvis der er ansøgninger, som overstiger mulighederne for de *de minimis*-støtte, skal disse vurderes særskilt i forhold til forordning nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (gruppefritagelsesforordningen) bl.a. efter forordningens artikel 25.

Der kan via gruppefritagelsesordningens artikel 25 gives støtte til industriel forskning. Industriel forskning defineres som: Planlagt forskning eller kritiske undersøgelser med henblik på erhvervelse af ny viden og nye færdigheder med det formål at udvikle nye produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser, eller med henblik på en væsentlig forbedring af eksisterende produkter, at udvikle nye produktionsmetoder eller tjenesteydelser. Dette omfatter frembringelse af komponenter til komplekse systemer og kan omfatte konstruktion af prototyper i et laboratoriemiljø eller i et miljø med simulerede brugerflader til eksisterende systemer samt pilotlinjer, hvor det måtte være nødvendigt for den industrielle forskning og navnlig for validering af generisk teknologi.

Støtteintensiteten for den enkelte modtager må højst udgøre 50 % af de støtteberettigede omkostninger for industriel forskning.

Der kan via gruppefritagelsesordningens artikel 25 gives støtte til eksperimentel udvikling. Eksperimentel udvikling defineres som: Erhvervelse, kombination, udformning og anvendelse af eksisterende videnskabelig, teknologisk, forretningsmæssig og anden relevant viden og færdigheder, der har som mål at udvikle nye eller forbedrede produkter, processer eller tjenesteydelser. Dette kan f.eks. også omfatte aktiviteter, der er rettet mod konceptformulering, planlægning og frembringelse af dokumentation vedrørende nye produkter, processer eller tjenesteydelser.

Støtteintensiteten for den enkelte modtager må højst udgøre 25 % af de støtteberettigede omkostninger for eksperimentel udvikling.

Støtteintensiteterne for industriel forskning og eksperimentel udvikling kan op til en maksimal støtteintensitet på 80 % af de støtteberettigede omkostninger forhøjes med 10 procentpoint for mellemstore virksomheder og med 20 procentpoint for små virksomheder, ligesom de kan forhøjes med 15 procentpoint, hvis en af følgende betingelser er opfyldt: 1) projektet vedrører et reelt samarbejde: mellem virksomheder, hvoraf mindst én er en SMV (defineres umiddelbart nedenfor), eller gennemføres i mindst to medlemsstater eller i en medlemsstat og i en kontraherende part til EØS-aftalen, og ingen virksomhed afholder mere end 70 % af de støtteberettigede omkostninger, eller mellem en virksomhed og en eller flere forsknings- og vidensformidlende organisationer, hvor sidstnævnte afholder mindst 10 % af de støtteberettigede omkostninger og har ret til at offentliggøre egne forskningsresultater, eller hvis 2) projektets resultater formidles bredt gennem konferencer, publikationer, open access-samlinger, gratis software eller open source-software.

Kategorien mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (de såkaldte SMV'er) omfatter virksomheder, som beskæftiger under 250 personer, og som har en årlig omsætning på højst 50 mio. euro og/eller en samlet årlig balance på højst 43 mio. euro.

Ved små virksomheder i kategorien SMV forstås virksomheder, som beskæftiger under 50 personer, og som har en årlig omsætning og/eller en samlet årlig balance på højst 10 mio. euro.

5.5 Formidling af gennemførte projekter

Information og vidensspredning af resultaterne ved de gennemførte projekter sker ved:

- Udarbejdelse af rapporter til offentliggørelse på Miljøstyrelsens hjemmeside. Dette er normalt en del af projekterne.
- I særlige tilfælde ved trykning af rapporter.
- Oplæg på møder og konferencer, blandt andet ATV's Vintermøde om jord og grundvandsforurening.

6 Organisation

6.1 Faglig sekretær

Miljøstyrelsen kan i forbindelse med visse projekter udpege en ekstern faglig sekretær, der bistår Miljøstyrelsen ved gennemførelsen af feltprojekterne og er med til at sikre, at projekterne bliver udført på et højt fagligt niveau. De faglige sekretærer udpeges på grundlag af personernes faglige viden på området.

Nedenfor er de faglige sekretærers hovedopgaver beskrevet:

- At sikre et højt fagligt niveau ved beskrivelsen af projekterne.
- I samarbejde med Miljøstyrelsen at definere rammer og formål for arbejde med projekterne således, at projekterne kan ligge til grund for udarbejdelse af vejledninger og standarder.
- At kontrollere projekterne under udførelsen og sikre dokumentation af projekterne.
- Via litteraturgennemgang at være ajour med sidste nyt om den valgte metode, både nationalt og internationalt.
- At medvirke til koordineringen af de forskellige feltprojekter. Herunder deltagelse i møder med Miljøstyrelsen og eventuelt andre faglige sekretærer.
- Eventuelt at være med til at formulere de generelle udmeldinger (rapporter, vejledninger og lignende) som er resultatet af projektet.

6.2 Styregruppe for feltprojekterne

Der nedsættes en styregruppe i tilknytning til hvert enkelt feltprojekt og til de fleste udredningsprojekter. Styregruppen for feltprojekterne består af en repræsentant for tilskudsmodtager, hvor feltprojektet udføres (formand), dennes rådgiver og eventuelt Miljøstyrelsen og den faglige sekretær. Styregruppen har til formål at sikre, information/diskussion om projektet sker på jævnligt basis. Tilskudsmodtager skal stå for kontakt til rådgiver/region/kommune, entreprenør, beboere osv. Styregruppen for udredningsprojekterne består primært af personer, der har faglig interesse og kompetence indenfor emnet, af enkelte myndighedspersoner og af Miljøstyrelsen.

Bilag 1. Budget skema

Bilag 1.1 Paradigme for budget 1

Teknologiprojekt:

Udarbejdet af:

Dato:

Rev. dato:

Beskrivelse	Tilskudsmodtagers bidrag kr. excl. Moms			Sum	Tilskud fra Miljøstyrelsen kr. excl. moms			Sum	Totalsum Tilskudsmodtagers bidrag + tilskud fra Miljøstyrelsen
	Rådgiver		Entrepre- nør		Rådgiver		Entre- renør		
	Ho- rør	Ud- læg			Ho- rør	Ud- læg			
Detailprojektering									
- undersøgelser									
- boringer									
- rapport									
- andet									
I alt detailprojekt									
Anlægsfasen									
- anlæg af									
- boringer.....									
- pumper....									
- rapport									
- andet									
I alt anlæg									
Drift									
- analyser									
- pejlinger									
- rapporter									
- andet									
I alt drift									
Afslutning									
- boringer									
- andet									
I alt afslutning									
Total for tilskudsmodtagers Bidrag - kr. excl. moms									
Total for tilskud fra Miljøstyrelsen - kr. excl. Moms									

Total for samlet projekt - kr. excl. Moms					
Total for samlet projekt - kr incl. Moms					

Bilag 1.2 Paradigme for budget 2: Løbende budgetændringer

Teknologiprojekt:

Udarbejdet af:

Dato:

Rev. dato:

Beskrivelse	Samlet budget pr. (dato)				Fordelingsnøgle pr. (tilskudsdato) kr. excl. Moms		Afvigelse i forhold til totalbudget pr. (tilskudsdato) kr. excl. moms	
	Antal rådgiver-timer	Honorar kr. excl. moms	Udlæg kr. excl. moms	kr. excl. moms	Tilskud fra Miljøstyrelsen	Tilskudsmodtagers bidrag	Tilskud fra Miljøstyrelsen	Tilskudsmodtagers bidrag
Detailprojektering								
- undersøgelser								
- boringer								
- rapport								
- andet								
I alt detailprojekt								
Anlægsfasen								
- anlæg af								
- boringer.....								
- pumper....								
- rapport								
- andet								
I alt anlæg								
Drift								
- analyser								
- pejlinger								
- rapporter								
- andet								
I alt drift								
Afslutning								
- boringer								
- andet								
I alt afslutning								
Total for projektet								
Kr. excl. moms								

Teknologiprogram for jord- og grundvandsforurening 2023

I dette Teknologiprogram for jord- og grundvandsforurening gives en oversigt over de projekter, der planlægges igangsat i år. Der planlægges igangsat både feltprojekter og udredningsprojekter.

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk